

Dret Internacional Privat

2013/2014

Codi: 102259

Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	OB	4	1

Professor de contacte

Nom: Rafael Arenas García

Correu electrònic: Rafael.Arenas@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

No hi ha prerequisits

Objectius

- Comprendre la problemàtica del tràfic jurídic internacional a les seves vessants processal i substancial.
- Identificar en un supòsit complex donat les qüestions que s'incardinan dins del dret internacional privat i entendre les seves relacions amb altres branques de l'ordenament jurídic.
- Conèixer els elements bàsics del sistema espanyol de Dret internacional privat, tant de dret intern com de dret convencional i europeu.

Competències

- Dret
 - Argumentar i fonamentar l'aplicació de les normes jurídiques.
 - Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests assumptes.
 - Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
 - Demostrar que es comprèn el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la necessària visió interdisciplinària dels problemes jurídics.
 - Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
 - Identificar els conflictes d'interessos subjacents en litigis i casos reals.
 - Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
 - Identificar, valorar i posar en pràctica els canvis en la jurisprudència.
 - Incorporar els mecanismes necessaris per conèixer, valorar i aplicar les reformes legislatives així com per seguir els canvis que es produeixen en una determinada matèria.
 - Integrar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials.
 - Memoritzar i utilitzar la terminologia jurídica
 - Reconèixer i resoldre problemes.
 - Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictamens.
 - Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor
 - Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
 - Utilitzar els principis i els valors constitucionals com a eina de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar una visió interdisciplinària i integrada dels problemes jurídics en l'entorn internacional.
2. Buscar, interpretar i aplicar les normes jurídiques pròpies del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.
3. Construir un raonament o discurs jurídic en l'àmbit del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.
4. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
5. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
6. Identificar i conèixer els continguts bàsics de cada una de les especialitats indicades.
7. Identificar i valorar els canvis i l'evolució de la jurisprudència en un context de pluralitat d'ordenaments.
8. Integrar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials, i contextualització del fenomen jurídic a l'entorn internacional.
9. Memoritzar i utilitzar la terminologia pròpia del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.
10. Reconèixer i resoldre problemes.
11. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictamens.
12. Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.
13. Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
14. Utilitzar els valors constitucionals com a criteri d'interpretació i resolució de conflictes, especialment en cas que es produeixi una contradicció entre els principis fonamentals dels diferents sistemes jurídics.
15. Valorar els canvis i les reformes legislatives en un context de pluralitat d'ordenaments.
16. Valorar els conflictes d'interessos subjacents en les qüestions legals que es plantegen en un entorn internacional.

Continguts

PROGRAMA DE DRET INTERNACIONAL PRIVAT

Tema 1

Objecte, concepte i contingut del DIPr. Pressupòsits: pluralitat d'ordenaments jurídics i tràfic privat internacional. Evolució de l'objecte del DIPr.- Precisió del concepte de DIPr.- Delimitació del seu contingut: concepcions en presència i matèries incloses. - La dimensió interna del sistema de DIPr: els Estats plurilegislatius. L'Estat espanyol com a Estat plurilegislatiu.

Tema 2

Fonts del DIPr. Les fonts internes: importància de la Constitució de 1978.- Fonts internacionals: els diferents tipus de convenis internacionals. La tasca de la Conferència de La Haia de Dret internacional privat.- La lex mercatoria.- Dret internacional privat i Dret de la Unió Europea: El Dret originari. El Dret derivat.

Tema 3

La competència judicial internacional (I). Les fonts de regulació de la competència judicial internacional: el Dret autònom, els convenis internacionals i el Dret de la Unió Europea.- Els Reglaments 44/2001 i 1215/2012: àmbit d'aplicació temporal i material. El paper del domicili del demandat. Les competències especials. Les competències exclusives. L'autonomia de la voluntat expressa. La submissió tàcita. Els fors

de protecció. Les mesures cautelars. Litispendència i connexitat. La verificació d'ofici de la competència judicial internacional. Impugnació de la competència judicial internacional. - El Reglament 2201/2003: regles de competència en matèria de nul·litat, separació i divorci. Regles de competència en matèria de litigis relatius a la responsabilitat sobre els menors. Problemes d'aplicació.

Tema 4

La competència judicial internacional (II). El sistema autònom espanyol: la Llei Orgànica del Poder Judicial, estructura i contingut.- Les immunitats estatals de jurisdicció i d'execució.- La regulació de la competència judicial internacional: estructura de les regles de competència. El problema de la derogatio fori.- La verificació d'ofici de la competència judicial internacional. La impugnació de la competència judicial internacional: la declinatòria internacional. Litispendència internacional.

Tema 5

Reconeixement i execució de decisions estrangeres (I). Àmbit de la regulació del reconeixement i execució de decisions: decisions susceptibles d'execució. Efectes del reconeixement. Condicions del reconeixement. Procediments de reconeixement i declaració d'executivitat (exequàtur).- Reconeixement i declaració d'executivitat en els Reglaments 44/2001 i 1215/2012: condicions de reconeixement. El reconeixement automàtic i el reconeixement incidental. El reconeixement a títol principal. El procediment de declaració d'executivitat de les decisions estrangeres al Reglament 44/2001. - Reconeixement i declaració d'executivitat en el Reglament 2201/2003.- El reconeixement i execució de decisions en matèria d'aliments: el Reglament 4/2009. - Supòsits de supressió dels procediments d'exequàtur a la Unió Europea: el títol executiu europeu per a crèdits no impugnats (Reglament 805/2004). Les decisions sobre drets de visita i sobre restitució de menors (Reglament 2201/2003). El procés monitori europeu (Reglament 1896/2006). El procés europeu d'escassa quantia (Reglament 861/2007).

Tema 6

Reconeixement i execució de decisions estrangeres (II). El sistema autònom espanyol de reconeixement i execució de decisions.- Condicions del reconeixement: reciprocitat i sistema de condicions.- Procediment de reconeixement: l'exequàtur.- El reconeixement i execució als convenis internacionals: àmbit d'aplicació dels convenis. Relacions entre els convenis i el dret autònom i entre els diferents convenis.

Tema 7

Les tècniques de reglamentació en el sector del Dret aplicable. La distinció fonamental entre tècniques directes i indirectes. - Les tècniques indirectes: la norma de conflicte de lleis: objecte, estructura i funció.- Normes de conflicte unilaterals i bilaterals. - Evolució de la tècnica conflictual al llarg del temps. - Les tècniques directes: les normes materials especials. Les normes materials imperatives o lleis de policia.

Tema 8

Les normes de conflicte de lleis en matèria d'obligacions contractuals i extracontractuals. Les normes de conflicte de lleis en matèria de contractes: el Reglament 593/2008, de 17 de juny de 2008, sobre la llei aplicable a les obligacions contractuals. El seu àmbit d'aplicació. L'autonomia de la voluntat de les parts. Llei aplicable en defecte d'elecció per les parts. Capacitat per contractar i forma del contracte. Contractes en particular: especial consideració del contracte de consum i del contracte de treball. Tractament de les normes materials imperatives. - Les normes de conflicte de lleis en matèria d'obligacions extracontractuals: el Reglament 864/2007, d'onze de juliol de 2007. El Dret autònom. Els convenis internacionals.

Tema 9

Problemes d'aplicació de les normes de conflicte. La qualificació i el conflicte de qualificacions.- El reenviament.- La qüestió prèvia.- La remissió de la norma de conflicte a un sistema plurilegislatiu: solucions convencional i autònoma.- El conflicte mòbil. - Excepcions a l'aplicació del Dret estranger: L'excepció d'ordre públic. L'excepció de frau a la llei.

Tema 10

L'aplicació judicial del Dret estranger. Imperativitat de la norma de conflicte i tractament processal del Dret estranger.- Al·legació del dret estranger.- La prova del dret estranger.- La participació del jutge en l'al·legació i prova del dret estranger.- Convenis per facilitar la informació sobre el dret estranger. - L'aplicació del dret estranger per autoritats no judicials.

Tema 11

Cooperació judicial internacional en matèria civil. La notificació internacional: els sistemes de notificació. Els Convenis de La Haia de 1954 i de 1965. El Reglament comunitari 1393/2007, de 13 de novembre de 2007. El dret autònom espanyol.- La cooperació en la pràctica de proves: els Convenis de La Haia de 1954 i 1970. El Reglament comunitari 1206/2001, de 28 de maig de 2001. - La justícia gratuïta en els litigis transfronterers: especial referència a la Llei 16/2005, de 18 de juliol.

Metodologia

METODOLOGIA DOCENT

El procés d'aprenentatge dels/les alumnes s'organitza a partir de tres tipus d'activitats formatives:

1. ACTIVITATS DIRIGIDES

Aquestes activitats són les que es desenvolupen a l'aula, en els horaris previstos per a l'assignatura i sota la direcció del professor. Poden ser de caire teòric o pràctic; però s'ha de tenir en compte que la distinció entre unes i altres activitats (teòriques i pràctiques) no implica una divisió categòrica. Durant el desenvolupament d'una classe teòrica es pot plantejar (i de fet es plantejaran) supòsits pràctics que l'alumne haurà de resoldre a la mateixa classe. Per la seva part, a les classes pràctiques pot ser necessari introduir explicacions "teòriques" per tal d'aclarir els termes d'un debat o plantejament que estigui relacionat amb el cas sobre el que s'estigui treballant.

1.1. Classes teòriques

Les classes teòriques es basen en l'exposició per part del professor dels temes que configuren el temari. La lectura prèvia a la classe de les parts del manual que es refereixen al tema tractat és recomanable; com també, quan sigui adient, dels materials que es facilitin mitjançant el Campus Virtual. Durant el desenvolupament de les classes s'analitzarà la normativa pertinent. Per la qual cosa és imprescindible portar a classe (també a la classe "teòrica") la normativa de Dret internacional privat.

La classe inclou la interrelació amb l'alumne. A la classe es formularen preguntes i es plantejaran casos per a la seva resolució i debat per tal d'ajudar a la comprensió. L'actitud a la classe denominada "teòrica" per part de l'alumne ha de ser activa i participativa.

El Dret internacional privat no és un conjunt desordenat de normes sinó un sistema. Això implica que tot es relaciona amb tot, de tal manera que no és possible seguir una part de les classes teòriques, deixar-les i després retornar. Probablement si es fa això a la tornada a les classes l'alumne no entendrà res del que s'està parlant. L'assistència a classe no es controlarà; però la docència està programada de tal forma que només amb una assistència continuada es podrà assolir una comprensió suficient de la matèria.

1.2. Classes pràctiques

Les classes pràctiques es dedicaren a l'anàlisi específic de normativa o jurisprudència, la resolució de casos (emissió de dictàmens) i la redacció d'escrits forenses o jurídics en general sobre la matèria. Els materials es facilitaran mitjançant el Campus Virtual i la seva lectura prèvia a la classe és imprescindible.

A les classes pràctiques es treballarà tant de forma individual com en equip. No solament es desenvoluparan les competències específiques de la matèria (comprensió dels problemes i normativa pròpies del dret internacional privat) sinó també les d'expressió oral i escrita, lectura i anàlisi de texts jurídics, organització del treball i treball en equip.

2. ACTIVITAS SUPERVISADES

Les activitats supervisades es duen a terme fora de l'aula, a partir d'indicacions donades pel professor. En aquesta assignatura aquestes activitats són la preparació de les classes pràctiques, el que suposarà l'elaboració de documents que han de ser supervisats pel professor a les mateixes classes pràctiques o, si s'escau, a les hores de tutoria.

3. ACTIVITAS AUTÒNOMES

Les activitats autònomes són totes aquelles en les quals els/les alumnes s'organitzen el seu temps i esforç de forma autònoma, individualment o en grup. Aquesta activitat es concreta en la lectura i estudi dels manuals i resta de materials, la cerca dels materials necessaris per a la preparació de les classes i de les proves i el treball en equip necessari per a una i altra activitat.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	16,25	0,65	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16
Classes teòriques	45	1,8	2, 6, 7, 8, 14, 15

Tipus: Supervisades			
Lectura de materials i preparació de pràctiques	54	2,16	2, 3, 10, 11, 12, 14, 16
Tipus: Autònomes			
Estudi	53,5	2,14	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16
Lectura de manuals	48	1,92	6, 7, 8, 9, 12, 14, 16

Avaluació

AVALUACIÓ ORDINÀRIA

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà de la manera següent:

- a) El 50 % de la qualificació (5 punts) correspondrà a la valoració de l'examen final teòric, que constarà de dues preguntes teòriques (2,5 punts cadascuna)
- b) Un 25% de la qualificació (2,5 punts) correspondrà a una prova pràctica que es realitzarà juntament amb l'examen final teòric
- c) Un 25% de la nota (2,5 punts) correspondrà a dues pràctiques que es realitzaran per escrit a classe en dates de les que s'informarà mitjançant el Campus Virtual al començament del curs. Cadascuna d'aquestes dues pràctiques tindrà una incidència del 12,5% (1,25 punts) a la nota final.
- d) S'avaluarà la participació a les classes pràctiques. Aquesta participació pot supassar fins a 1 punt de la nota final que, en qualsevol cas, s'afegiria a la nota final que resulta dels apartats a), b) i c).
- e) La nota final serà la que correspongui a la ponderació de l'examen final teòric [apartat "a)"], la prova pràctica [apartat "b)"] i les dues pràctiques que es realitzaran a classe [apartat "c)"], tenint en compte també la previsió de l'apartat "d)". La no realització de les pràctiques que es preveuen a l'apartat "c)" no impedeix la superació de l'assignatura si la qualificació final que s'obté a les proves previstes als apartats "a)", "b)" i "d)" arriba al 5 d'acord amb les ponderacions que s'han explicat. En tot cas, per aprovar l'assignatura caldrà obtenir una puntuació mínima de 2.5 punts sobre 10 en cadascuna de les preguntes de l'examen teòric final i en la prova pràctica que es realitzarà juntament amb l'examen final. No es requereix cap nota mínima a les dues pràctiques que es realitzaran a classe [apartat "c)"]

REVALUACIÓ

Els alumnes que no hagin superat l'assignatura a la avaluació ordinària podran accedir a la reavaluació. La reavaluació inclourà una prova teòrica, amb les mateixes característiques que la prova teòrica de l'avaluació ordinària (apartat "a)" anterior) i una prova pràctica (apartat "b)" anterior). Les qualificacions obtingudes en aquesta prova teòrica i en aquesta prova pràctica de reavaluació comptaran un 75% de la nota final. El 25% restant serà el corresponent a les dues pràctiques realitzades durant el curs (apartat d) anterior, que no seran objecte de reavaluació. L'avaluació de la participació a les classes pràctiques també es tindrà en compte per a la qualificació que resulti de la reavaluació.

A la reavaluació també s'aplicarà el criteri de l'apartat "d)" anterior. Si en qualsevol pregunta de la prova teòrica o a la prova pràctica no s'assoleix una qualificació de, al menys, 2,5 sobre 10 la assignatura no es pot superar.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Participació a les classes pràctiques	10% (1 punt sobre 10)	0,25	0,01	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16
Prova final teòrica	50% (5 punts sobre 10)	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16
Prova pràctica en matèria de competència judicial internacional	12,5% (1,25 punts sobre 10)	3	0,12	2, 5, 6, 10, 11, 13, 14, 16
Prova pràctica en matèria de reconeixement i execució de decisions	12,5% (1,25 punts sobre 10)	3	0,12	2, 5, 6, 10, 11, 13, 14, 16
Prova pràctica final	25% (2,5 punts sobre 10)	1	0,04	2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16

Bibliografia

1) Recopilacions de legislació:

- Legislación Básica de Derecho internacional privado, Madrid, Tecnos, 2012.
- Legislación de Derecho Internacional Privado, Granada, Comares, 2012.
- Derecho internacional privado, Navarra, Thomson / Aranzadi, 2012.
- http://www.accursio.com/legislacion_de_derecho_internacional_privado.html

2) Manuals:

- FERNÁNDEZ ROZAS, J.C. i SÁNCHEZ LORENZO, S.A., Derecho internacional privado, Navarra, Thomson/Reuters, 6ª edició, 2011.
- ESPLUGUES MOTA, C. i IGLESIAS BUHIGUES, J.L., Derecho internacional privado, València, Tirant lo Blanch, 6ª ed. 2012.
- GARCIMARTÍN ALFÉREZ, F.J., Derecho internacional privado, Cizur Menor, Civitas/Thomson Reuters, 2012

3) Materials pràctics:

- Materials diversos, que es podran posar a disposició dels alumnes al campus virtual.